

๑๗

ด่วนที่สุด

ที่ วท (ปคร) ๐๒๑๑/ ๘๐๗๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๒๑๖๗๓
วันที่ ๑๐ พ.ย. ๒๕๕๘ ๘.๔๕

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถนนพระราม ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง แผนปฏิบัติการเพื่อให้คลองแสนแสบสะอาดภายใน ๒ ปี
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรื่อง ที่ ๓

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๗๘๑๑ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอความเห็น
ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง แผนปฏิบัติการเพื่อให้คลองแสนแสบสะอาด
ภายใน ๒ ปี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

จัดเข้าวาระ ๑๐ พ.ย. ๒๕๕๘

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิจารณาแล้ว เห็นชอบกับแผนปฏิบัติการเพื่อให้
คลองแสนแสบสะอาดภายใน ๒ ปี ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ ทั้งนี้ มีความเห็นและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ควรศึกษาปริมาณน้ำที่จากจำนวนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ริมคลอง หรือจำนวน
ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ใกล้ในคลองแสนแสบ ซึ่งมีการระบายน้ำที่ลงคลองแสนแสบให้ชัดเจนก่อน เพื่อให้ทราบ
ปริมาณน้ำที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นน้ำเสียจากชุมชนสูงถึงร้อยละ ๔๖

๒. มาตรการบำบัดน้ำเสีย

๒.๑ ควรพิจารณาใช้มาตรการบำบัดน้ำเสียที่แหล่งกำเนิด (point source control)
สำหรับน้ำเสียจากชุมชน โดยใช้ถังบำบัดน้ำเสีย (ถังแซท) ที่รวมน้ำเสียจากชุมชนตำแหน่งละ ๕-๑๐ ครัวเรือน
ต่อ ๑ ถังบำบัด เพื่อบำบัดน้ำเสียก่อนระบายลงคลองแสนแสบ ซึ่งจากการประเมินเบื้องต้นจะใช้งบประมาณ
ในการบำบัดประมาณ ๒,๐๐๐ บาท/คน ซึ่งน้อยกว่าการลงทุนสร้างโรงบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ที่ใช้งบประมาณ
ในการบำบัดประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาท/คน ซึ่งจะประหยัดและมีประสิทธิภาพมากกว่ามาตรการรวบรวมน้ำเสีย
ไปบำบัดยังโรงบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง (โรงควบคุมคุณภาพน้ำดินแดง) อีกทั้งถังบำบัดน้ำเสียยังสามารถลด
ปริมาณตะกอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรทบทวนการลงทุนสร้างระบบรวมน้ำเสียจากชุมชน เพื่อส่งน้ำ
เสียไปบำบัดยังโรงบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง เนื่องจากการใช้เงินลงทุนสูงถึง ๖,๘๙๒.๖๒๗ ล้านบาท และยังไม่
รวมค่าดำเนินการ (operating costs)

๒.๒ การนำระบบบำบัดน้ำเสียทางชีวภาพ (Biological contact oxidation) มาใช้
ในแผนงานที่ ๑ นั้น ควรพิจารณาระบบที่มีศักยภาพในการกำจัดสารกลุ่มแอมโมเนียด้วย เนื่องจากเมื่อพิจารณา
จากลักษณะทางกายภาพของคลองและลักษณะสมบัติของน้ำในคลองแล้ว พบว่า เป็นน้ำที่มาจากชุมชนที่ผ่าน
การบำบัดเบื้องต้นโดยธรรมชาติโดยกระบวนการบำบัดแบบไม่ใช้อากาศ ซึ่งมีข้อบ่งชี้ที่ชัดเจน คือ กลิ่นของก๊าซ
ไข่เน่า ดังนั้น การปนเปื้อนที่ก่อปัญหาทำให้ออกซิเจนละลายน้ำลดลง น่าจะเป็นผลผลิตจากกระบวนการย่อย
สลายแบบไม่ใช้อากาศ และสารที่ก่อปัญหาในการใช้ออกซิเจนมาก คือ กลุ่มแอมโมเนียที่สามารถใช้ออกซิเจน
สูงกว่ากลุ่มสารอินทรีย์ทั่วไป (ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ : (BOD)) มากกว่า ๔ เท่า ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถ
ฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพน้ำในคลองแสนแสบให้สะอาดเป็นไปตามวัตถุประสงค์

/๒.๓ ควรขุดลอก...

๒.๓ ควรขุดลอกตะกอนดินจากกันคลองออกด้วย เพื่อให้การบำบัดน้ำในคลองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ควรกำหนดมาตรการด้านการลดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อมในการขุดลอกตะกอนดินจากกันคลองที่ชัดเจน

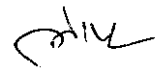
๒.๔ ควรใช้วิธีการออกซิไดซ์สารกลุ่มโลหะซัลไฟด์ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้น้ำในคลองโดยทั่วไปเป็นสีดำ

๓. ควรสนับสนุนให้ชุมชนที่อาศัยอยู่ริมคลองแสนแสบและคลองสาขามีการจัดกิจกรรมของชุมชนเองในการดูแล รักษาและป้องกันมลพิษอย่างต่อเนื่อง ก็น่าจะทำให้ชุมชนมีความหวงแหนและรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งน่าจะทำให้คลองแสนแสบสะอาดอย่างยั่งยืนได้ต่อไป

๔. ควรขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการเดินเรือในคลองแสนแสบปรับปรุงเครื่องยนต์เรือสำหรับการเดินเรือในคลองแสนแสบให้เป็นรูปแบบที่สะอาด ลดมลพิษที่ปล่อยลงสู่ลำคลอง เนื่องจากการเดินเรือมีส่วนช่วยในการเพิ่มเติมอากาศในน้ำ ซึ่งเป็นผลดีต่อคุณภาพน้ำ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๖๘

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๓๘

email : phenphan.m@most.go.th